

Příloha 19. Presentace závěrečné zprávy

**Vyhodnocení projektu ZRS
v sektoru výroba a dodávky energie
v Bosně a Hercegovině -
Využití obnovitelných zdrojů pro systém
CZT v Nemila & opravy po povodních
– závěrečná zpráva**

Monika Příbylová

23.11.2017

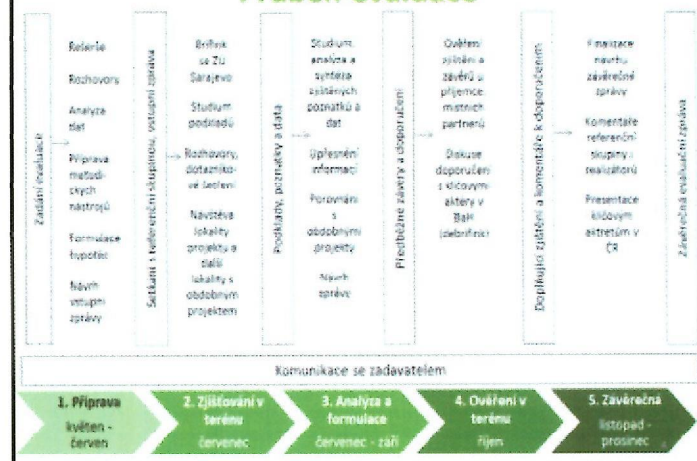
Obsah

- Předmět evaluace
- Průběh evaluace
- Hlavní zjištění
- Souhrnné hodnocení
- Doporučení
- Připomínky k závěrečné zprávě

Předmět evaluace

Název	Doba realizace	Realizátor	Celková hodnota	Záměr/Cíl
1. Využití obnovitelných zdrojů pro systém centrálního zásobování teplem (CZT) v obci Nemila, BaH	2011–2013	Sdružení firem „EKO-CZT Nemila“ zastoupené firmou MEVOS, spol. s r. o.	74,46 mil. Kč	Přispívat ke zlepšení stavu životního prostředí a kvality života obyvatel regionu Zenica prostřednictvím využití OZE pro CZT Zavedení CZT v obci Nemila s využitím OZE
2. Odstranění škod na systému CZT po záplavách	srpen–říjen 2014	MEVOS, spol. s r. o.	0,63 mil. Kč	Znovuzprovoznění systému CZT

Průběh evaluace

Zjištění – Efektivita

- Investiční náklady na 1 MW:
 - a) instalované kapacity 23,95 mil Kč (35 % nižší než v Gračanici)
 - b) maximálně využívané kapacity (50 %) 47,9 mil Kč (29 % více než Gračanici)
- Instalovaná technologie - **dobrá praxe CZT** v BaH (výhoda - flexibilita velikosti spalované biomasy)
- Spolupráce, komunikace a koordinace mezi projektovými partnery - velmi dobrá.

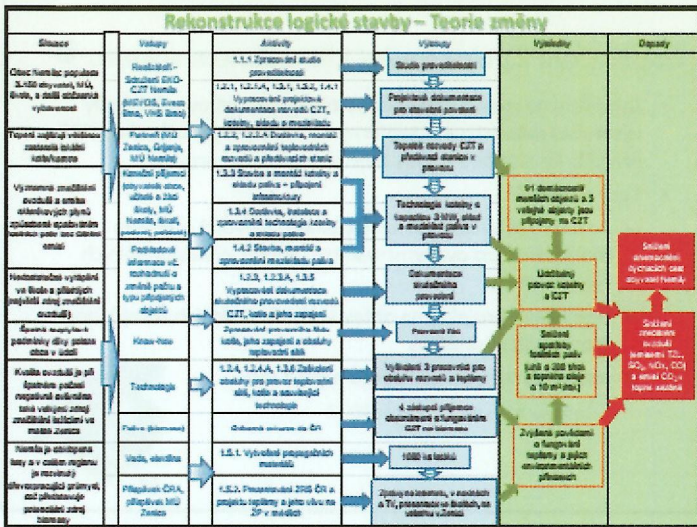
➔ smlouva o spolupráci vycházející z MoU

Zjištění – Efektivnost

- Výstupy projektu - realizovány v souladu se ZD
- Instalovaná kapacita teplárny: 3 MW

Cíl projektu = připojit:

- 9 tlakově nezávislých PS pro velké objekty a 40 tlakově závislých PS – **změna v průběhu projektu**
- Nově 91 menších objektů/RD a 3 velké objekty - **splněno**
- Logická stavba projektu - dostačující pro realizaci projektu
- Záměr, cíle, výstupy a indikátory nebyly konkrétně specifikovány (některé indikátory neměřitelné)

Zjištění – Dopady

- Úspora fosilních paliv (min. 200 t uhlí a 10 m³ topného oleje za rok)
- Zlepšení kvality ovzduší v Nemile:
 - ✓ pocítuje 68 % připojených domácností
 - ✓ snížení znečištění (TLZ, SO₂, NO_x, CO)
 - ✓ snížení emisí CO₂

➔ Nelze přesně vyčíslit, k jakému snížení došlo

- Zvýšení komfortu pro připojené domácnosti, záky, pacienty,...

Omezení:

- 29 % příp. domácnosti přitápí původními zdroji
- 10 % CZT nepoužívá
- Technická a finanční nepřípravenost 6ti plánovaných velkých objektů

Zjištění - Udržitelnost

- Záruční servis 5 let, online spojení ASŘ s realizátorem - online konzultace
- Regulační rozsah 10 – 110 % kapacity
- Zatím dostatek paliva
- Opravy po záplavách (nyní pojištění)
- Provoz v souladu s požadavky environmentálního povolení
- Zaškolená obsluha, provozní řád v bosenštině

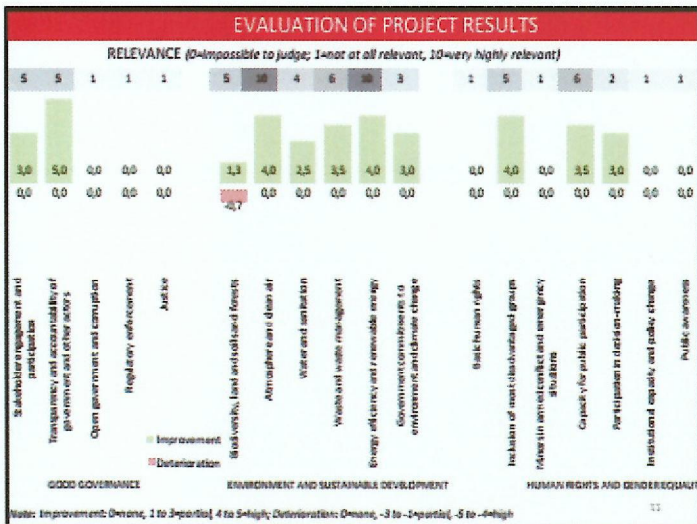
Omezení:

- Chybí strategie odchodu – plán rozšíření
- Ztráty v roce 2016 ve výši:
 - 50 % provozních nákladů
 - 62 % celkových nákladů

Zjištění – Průřezové principy – použití metodiky INESAN - 1

PROCESS AND CONTEXT CHARACTERISTICS OF THE PROJECT IMPLEMENTATION

ENVIRONMENT	ENVIRONMENTAL EFFECTS AND ENVIRONMENTAL GOVERNANCE
<p>Environmental sustainability forms part of partner country development strategies (e.g., Country Programme Papers, national government strategies, Agenda 2030 strategies etc.).</p> <p>EET</p> <p>Yes</p>	<p>EET The thematic focus of the project falls under the area of Environment.</p> <p>EET1 Potential negative environmental impacts of the project implementation were NOT identified in a timely manner and appropriately eliminated or mitigated.</p> <p>EET2 Waste generated as a result project activities and outputs has been disposed of in accordance with accepted safety and environmental standards.</p>

Souhrnné hodnocení

Evaluační kritérium	Míra naplnění	
Relevance	Vysoká	
Efektivita projektu	Spíše vysoká	
Efektivita provozu tepláry	Spíše nízká	
Efektivnost s ohledem na instalovaný výkon	Spíše vysoká	
Efektivnost ve vztahu k reálně využívané kapacitě	Spíše nízká	
Dopady	Spíše vysoká	
Udržitelnost	Spíše nízká	
Návazná spolupráce	Spíše vysoká	
Průřezové principy ZRS ČR	Zlepšení kvality životního prostředí	Vysoká
	Řádná správa věcí veřejných	Spíše vysoká
	Dodržování lidských práv včetně rovnosti mužů a žen	Spíše vysoká
Vnější prezentace v partnerské zemi	Vysoká	

Hlavní doporučení k projektové tématice

1. Vytvoření strategie dalšího rozvoje CZT Nemila - obchodního plánu teplárny
2. Zajistit finance na zvýšení počtu objektů připojených k CZT
3. Podpořit vznik energetického družstva
4. Uzavřít se zástupci realizátora dohodu o zajištění pozáručního servisu
5. U budoucích projektů na výstavbu tepláren spalujících biomasu doplnit do technologie záložní zdroj elektrické energie

15

Doporučení k pokračování ZRS v daném sektoru

- Zaměření na **menší města nebo občanské vybavení**, kde by **výstavba/rekonstrukce teplárny na biomasu/přechod na OZE** přispěla ke zlepšení kvality ovzduší na lokální úrovni.
- Typy projektů:
 - ✓ Rekonstrukce zastaralých tepelných rozvodů náhrada moderními izolovanými systémy, anebo výstavba nových tepelných sítí
 - ✓ doplňkové projekty na ohřev vody ze solárních zdrojů, popř. fotovoltaické systémy
 - ✓ současná výroba elektřiny a tepla z OZE

Časový horizont 2018 – 2023

Hlavní doporučení procesního a systémového charakteru

1. Zpracování studie proveditelnosti v identifikační fázi projektového cyklu a doplnění tohoto požadavku do Metodiky projektového cyklu
2. Vyžadovat používání smlouvy o spolupráci mezi příjemcem a realizátorem
3. Stanovování konkrétních a měřitelných cílů a souvisejících indikátorů při formulaci projektu
4. Vyžadování hodnocení rizik a předpokladů v průběžných a monitorovacích zprávách
5. Zvýšení povědomí o programu rozvojové spolupráce v BaH mezi potenciálními partnery v BaH

16

Vypořádání připomínek

- MZV – ORS – akceptováno a zpracováno
- MZV – OJVE – vypořádáno, **nejasnost termínu mjesna zajednica?**
- ČRA – vysvětleno, vypořádáno – **návrh ohledně požadavku na překlopení teorie změny do matice logického rámce?**
- ZÚ Sarajevo – akceptováno a zpracováno
- INESAN – vysvětleno, neakceptováno
- Daniel Svoboda – akceptováno, vyjma připomínek č. 3 (SDG 8) a č. 9 (anonymizace)
- MEVOS - vysvětleno

16

Děkujeme za pozornost

izobolab.ba

